

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПРОЦЕДУРИ РЕАЛІЗАЦІЇ АРЕШТОВАНОГО НЕРУХОМОГО МАЙНА ЧЕРЕЗ ЕЛЕКТРОННІ ТОРГИ

Круговий О. О.

У статті досліджено теоретико-правові засади процедури реалізації арештованого нерухомого майна через електронні торги. Встановлено, що накладення арешту на нерухоме майно боржника ще не є гарантією задоволення вимог кредитора. Ці вимоги задовольняються за рахунок коштів, які власне й отримуються від продажу арештованого майна боржника.

Комплексний аналіз зазначених норм дає підстави дійти висновку про наступне: в разі якщо сума, що підлягає стягненню, є більшою за 20 розмірів мінімальної заробітної плати, можливе її стягнення за рахунок коштів, отриманих з продажу нерухомого майна боржника, враховуючи й житлове приміщення, а також земельну ділянку, на якій розташоване житло.

Нерухоме майно реалізується лише на електронних торгах, до того ж варто додати, що навіть вартість такого майна не впливає на спосіб реалізації. Здійснювати реалізацію нерухомого майна має право винятково державний або приватний виконавець. Окрім цих двох суб'єктів, більше ніхто не уповноважений на здійснення такої діяльності. Питання щодо звернення стягнення на нерухоме майно боржника, яке може порушити права та законні інтереси дітей, залишаються не вирішеними у правовому полі, оскільки не отримавши згоди органу опіки та піклування, виконавець не знайде фактичної підтримки і з боку суду, адже у протилежному випадку відбудеться порушення ряду принципів, які мають відношення до захисту прав дітей. А у разі ж ухвалення позитивного для виконавця рішення суду його оскарження є неминучим.

Ключові слова: адміністративні процедури, законодавство, нормативно-правові акти, стадії, суб'єкти публічної адміністрації, стягнення на нерухоме майно.

В статті досліджені теоретико-правові основи процедури реалізації арештованого нерухомого імушества через електронні торги. Установлено, що накладення арешту на нерухоме імушество боржника ще не є гарантією задоволення вимог кредитора. Ці вимоги задовольняються за рахунок коштів, які власне й отримуються від продажу арештованого імушества боржника.

Аналіз указаних норм дає підстави дійти висновку про наступне: в разі якщо сума, що підлягає стягненню, є більшою за 20 розмірів мінімальної заробітної плати, можливе її стягнення за рахунок коштів, отриманих з продажу нерухомого імушества боржника, враховуючи й житлове приміщення, а також земельну ділянку, на якій розташоване житло.

Нерухоме імушество реалізується лише на електронних торгах, до того ж варто додати, що навіть вартість такого імушества не впливає на спосіб реалізації. Здійснювати реалізацію нерухомого імушества має право винятково державний або приватний виконавець. Окрім цих двох суб'єктів, більше ніхто не уповноважений на здійснення такої діяльності. Питання щодо звернення стягнення на нерухоме імушество боржника, яке може порушити права та законні інтереси дітей, залишаються не вирішеними у правовому полі, оскільки не отримавши згоди органу опіки та піклування, виконавець не знайде фактичної підтримки і з боку суду, адже у протилежному випадку відбудеться порушення ряду принципів, які мають відношення до захисту прав дітей. А у разі ж ухвалення позитивного для виконавця рішення суду його оскарження є неминучим.

имущество должника, которое может нарушить права и законные интересы детей, остаются не решенными в правовом поле, поскольку не получив согласия органа опеки и попечительства, исполнитель не найдет фактической поддержки и со стороны суда, ведь в противном случае произойдет нарушение ряда принципов, которые имеют отношение к защите прав детей. А в случае же принятия положительного для исполнителя решения суда его обжалование неизбежно.

Ключевые слова: административные процедуры, законодательство, нормативно-правовые акты, стадии, субъекты публичной администрации, взыскание на недвижимое имущество.

In the article the theoretical and legal principles of the procedure of realization of the arrested immovable property through electronic trading are researched. It was established that imposition of arrest on real estate of the debtor is not yet a guarantee of satisfaction of the creditor's claims. These requirements are met at the expense of funds that are actually received from the sale of the debtor's property.

A comprehensive analysis of these norms gives grounds for the following conclusion: if the amount to be recovered is more than 20 times the minimum wage, then in such a case the foreclosure of the debtor's real estate, including the debtor's living space, as well as the land plot, on which housing is located.

Real estate is realized only on electronic trades, while it should be added that even the value of such property does not affect the way of implementation. The realization of real estate is the exclusive right of the state or private executor. In addition to these two entities, no one else is authorized to engage in such activities. An appeal against the deity's immovable property, which may violate the rights and legitimate interests of children, remains unresolved in the legal field, as without the consent of the guardianship and guardianship authority, the executor will not find actual support from the court, as otherwise it will violate a number of principles, which are related to the protection of children's rights. And in the case of a decision of the court, positive for the executor, inevitably his appeal.

Key words: administrative procedures, legislation, normative-legal acts, stages, subjects of public administration, collection of real estate.

Постановка проблеми та її актуальність. Здійснення такої форми реалізації арештованої власності, як електронний аукціон, є важливим механізмом для виконавчого провадження. Така система дозволяє уніфікувати розподіл інформації про сам аукціон, збільшити його обсяг і підвищити шанси потенційних покупців дізнатися про аукціон, а продавців - продати майно за вищою ціною.

Метою статті є – дослідити теоретико-правові засади процедури реалізації арештованого нерухомого майна через електронні торги. Довести, що накладення арешту на нерухоме майно боржника ще не є гарантією задоволення вимог кредитора.

Виклад основного матеріалу. Загальна декларація прав людини в ст. 17 зазначає, що кожна людина має право володіти майном як одноособово, так і разом з іншими. Ніхто не може бути безпідставно позбавлений свого майна [5].

У ст. 1 Протоколу до Конвенції про захист прав людини й основоположних свобод передбачено, що кожна особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше, як в інтересах суспільства та на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права [15].

Основний Закон України у ст. 41 закріплює, що ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним [8].

Ці ж положення наведені в ч. 1 ст. 321 Цивільного кодексу України: право власності є непорушним. Ніхто не може бути протиправно позбавлений цього права або обмежений у його здійсненні. Проте певна корекція щодо права власності та ступеню повноважень власника стосовно його майна все ж передбачена законом, враховуючи складне існування суспільних відносин. Так, у ч. 2 цієї статті законодавцем регулюється можливість позбавлення особи майнового права або обмеження його реалізації лише у випадках та в порядку, встановлених законом [18].

Є.О. Легеза зазначає: «Нині в адміністративно-правовій науці діяльність органів виконавчої влади щодо прийняття адміністративних актів (у тому числі і щодо надання публічних послуг) розглядалася і досі розглядається переважно у структурі так званого «адміністративного процесу» [9, с. 150]. На наш погляд, це положення викликає певну дискусію.

Д.В. Дудник зазначає, що припинення права приватної власності прямо впливає з підстав цього припинення, адже непорушність вказаного права не означає те, що воно буде за замовчуванням зберігатися за своїм власником, оскільки цьому суперечить таке явище, як цивільний оборот, який передбачає зміну власників тієї чи іншої речі [4, с. 119].

Слід зазначити і те, що діюче законодавство України не містить офіційного визначення поняття «припинення права власності». Деякі міркування з цього приводу можемо знайти лише у науковому сегменті. Так, приміром, О.С. Харченко визначає припинення права власності як абсолютної та безповоротної втрати юридичного зв'язку між власником і належною йому по праву власності річчю у результаті дії або настання юридичних фактів, таких як правочини, судові рішення, юридично значимі вчинки, події або ж неправомірні дії суб'єктів правовідносин тощо) [17, с. 8].

Як зазначає І.І. Зеленкова, позбавлення права власності на майно можливе відповідно до цивільного, адміністративного, кримінального та господарського законодавства. Так, наприклад, можливе звернення стягнення на нерухоме майно за зобов'язаннями власника, конфіскація майна як санкція за скоєні адміністративні правопорушення чи кримінально карані діяння [6, с. 24].

Однак одразу ж треба зазначити, що конфіскація майна є специфічною підставою позбавлення права власності на майно особи, оскільки, по-перше, відповідно до закону являє собою санкцію за вчинене правопорушення, по-друге, згідно з Конституцією України

та чинним законодавством можлива лише за рішенням суду [8].

Натомість, погоджуючись з І.І. Зеленковою, зазначимо, що позбавлення права власності на нерухоме майно при зверненні на нього стягнення за зобов'язаннями власника є наслідком того, що однією зі сторін зобов'язання (боржником, який є власником майна) відбулося порушення умов виконання цього зобов'язання [6, с. 25].

Б.М. Гук наголошує на тому, що звернення судового рішення до виконання виступає гарантованим правом на це позивача (стягувача). Сам же виконавчий документ науковець визначає як виданий судом або іншим юрисдикційним органом чи уповноваженою посадовою особою на підставі прийнятого ними юридичного рішення письмовий акт визначених законом форми та змісту, що містить в собі вимоги стосовно примусового виконання і є правовою підставою для відкриття виконавчого провадження на території України [3, с. 11].

З огляду на зазначене виникає цілком справедливе запитання: яким чином позбавлення боржника права власності на нерухоме майно задовольняє вимоги кредитора у зобов'язанні?

Так, слід зазначити, що більшість договорів, які укладаються сторонами, мають своє забезпечення щодо їх належного виконання. На підставі ч.1 ст. 546 Цивільного кодексу України передбачено такі основні види забезпечення виконання зобов'язання: неустойка, гарантія, порука, завдаток, притримання, застава [18].

Як зазначає І.І. Зеленкова, найбільшу цікавість з вищеперерахованих видів забезпечення виконання основного зобов'язання викликає застава. З аналізу норм цивільного законодавства вбачається, що застава як така поділяється на два основні види: заклад (застава рухомого майна) та іпотека (застава нерухомого майна). Також з аналізу норм випливає і те, що звернення стягнення на предмет застави здійснюється за рішенням суду, якщо інше не встановлено договором або законом [6, с. 27-30].

І.І. Зеленкова заходи щодо звернення стягнення на майно боржника розглядає як повноваження виконавця з примусового виконання рішення, передбачені законом, а також відповідної міри здійснення впливу на боржника, які своєю чергою повинні стимулювати його до реалізації рішення та не перешкоджати його виконанню [6, с. 31].

Доречно буде зазначити, що відповідно до Закону України «Про виконавче провадження» не лише застава є індикатором можливого звернення стягнення на майно боржника, але й наявність у договірному зобов'язанні боргу, ліміт якого перевищено [12].

Так, на підставі вказаного Закону України «Про виконавче провадження» можна виділити дві контрольні точки граничних сум боргу, які дають підстави здійснювати стягнення на майно боржника у разі їх перевищення. Перш за все слід зазначити, що стягнення у виконавчому провадженні насамперед здійснюється на національну та іноземну валюту, у тому числі на кошти на рахунках боржника у банках та інших фінансових установах. Разом з тим можливе стягнення й на заробітну плату, пенсію, стипендію та інші доходи боржника; на рухоме майно боржника, за винятком майна, на яке законом є обмеження щодо стягнення; на нерухоме майно боржника [12].

Важливо зазначити, що виконавець має право звернути стягнення на заробітну плату, пенсію, стипендію та інші доходи боржника без застосування заходів примусового звернення стягнення на майно боржника, якщо сума боргу не перевищує 5 мінімальних заробітних плат, що нині, згідно із Законом України «Про державний бюджет України на 2018 рік», дорівнює 18 615 грн. [12; 13].

Далі аналізуємо ч. 7 ст. 48 зазначеного Закону України «Про виконавче провадження», в якій закріплено, що у випадку якщо сума, яка має бути стягнена за виконавчим провадженням, не перевищує 20 розмірів мінімальної заробітної плати (станом на 2018 рік ця сума дорівнює 74 460 грн.), звернення стягнення на єдине житло боржника та земельну ділянку, на якій розташоване таке житло, не проводиться. У цьому випадку виконавець має вжити заходів для виконання рішення за рахунок іншого майна боржника [12].

Нерухоме майно реалізується лише на електронних торгах, при цьому варто додати, що навіть вартість такого майна не впливає на спосіб реалізації. До того ж, погоджуючись з І.І. Зеленковою, варто зазначити, що здійснювати реалізацію нерухомого майна має право винятково або державний, або приватний виконавець. Окрім цих двох суб'єктів, більше ніхто не уповноважений на здійснення такої діяльності [6, с. 47].

Тому перш ніж проводити е-торги державний виконавець має підготувати проект заявки на реалізацію арештованого майна та подати його керівникові відділу ДВС. Далі безпосередньо керівник після перевірки проекту заявки та її підписання передає заявку до ДП «СЕТАМ» з додаванням таких документів:

- копія виконавчого документа чи довідка виконавця стосовно загальної кількості виконавчих документів з фіксованою сумою, яка має бути відшкодована з них;
- копія постанови про опис та арешт майна боржника, а у разі якщо опис та арешт майна проводили до набрання чинності Законом України від 02 червня 2016 року № 1404-VIII «Про виконавче провадження» – копія акта опису та арешту майна боржника;
- копії звіту про оцінку майна;
- копія дозволу органів опіки та піклування або відповідне рішення суду у разі якщо планується реалізувати нерухоме майно, право власності на яке або право користування яким належить дитині (дітям);
- копії документів, що підтверджують наявність (відсутність) чинних обтяжень майна [12].

У разі ж формування заявки приватним виконавцем він мусить самостійно сформулювати й перевірити заявку, а не її проект, як це робить державний виконавець. Приватний виконавець також має перевірити всі необхідні документи на відповідність вимогам законодавства, а також надіслати особисто пакет документів через власний електронний кабінет ДП «СЕТАМ» [14].

Необхідно також зазначити, що виконавці несуть відповідальність за надану інформацію ДП «СЕТАМ», яке своєю чергою лише перевіряє повноту заповнення заявки.

Питання звернення стягнення на нерухоме майно боржника є одним з найскладніших, оскільки містить у собі досить велику кількість практичних нюансів. Так, у разі передачі на реалізацію нерухомого майна, зокрема квартири чи житлового будинку, право власності на які або право користування якими мають діти, необ-

хідний попередній дозвіл органів опіки та піклування, що надається відповідно до закону [37].

Однак, як зазначає В.М. Притуляк, на практиці вказані положення не працюють, адже орган опіки та піклування, забезпечуючи права дитини, беззаперечно відмовляє державному виконавцеві у наданні дозволу на реалізацію майна боржника, право користування яким мають діти, а судом не встановлено (змінено) спосіб і порядок виконання рішення [11, с. 209].

При вчиненні реалізації такого майна без згоди на це органу опіки та піклування має місце порушення прав дітей, що зареєстровані та проживають на спірній житловій площі. У разі неотримання такого дозволу виконання рішення відбувається за рахунок іншого майна боржника, а в разі відсутності цього майна виконавець повертає виконавчий документ стягувачеві [7].

Зазначене дозволяє дійти висновку, що питання стосовно звернення стягнення на нерухоме майно боржника, яке може порушити права та законні інтереси дітей, залишаються не вирішеними у правовому полі, оскільки не отримавши згоди органу опіки та піклування, виконавець не знайде фактичної підтримки й зі сторони суду, адже у протилежному випадку відбувається порушення ряду принципів, які мають відношення до захисту прав дітей. А у разі ж ухвалення позитивного для виконавця рішення суду його оскарження є неминучим.

Додатково слід погодитися з позицією М.В. Притуляк відносно того, що існує практика зловживання боржником своїми правами з метою «захисту» нерухомого майна. Так, йдеться про навмисну реєстрацію за адресою боржника дітей, які навіть ніяк не споріднені із самим боржником. Такі дії проводяться винятково з метою уникнення відповідальності за невиконання договірних зобов'язань та унеможливлення виконання рішення суду [11, с. 210].

С.В. Щербак вказує, що не дивлячись на те, що в процесі звернення стягнення на однокімнатну квартиру вона може знаходитися у власності кількох осіб (що суттєво ускладнює виконання рішення суду), в цьому може бути і позитивний аспект. Зокрема, йдеться про додатковий захист майнових прав боржника, оскільки державні виконавці досить часто перевищують свої службові повноваження та у зв'язку із відсутністю законодавчо визначеної послідовності речей, майна та майнових прав, на які повинно відбуватися звернення стягнення, частіше за все намагаються його звернути як раз на об'єкти нерухомості. Причому зазвичай на користь третіх осіб [19, с. 14].

З цього приводу аналізуючи судову практику та практику розгляду скарг на дії державних виконавців Державною виконавчою службою України, О.М. Галко доходить висновку, що механізм звернення стягнення на житло боржника взагалі не узгоджений із конституційними гарантіями права особи на житло [2, с. 171].

На підставі ч. 1 ст. 48 Закону України «Про виконавче провадження» загалом звернення стягнення на майно боржника полягає в його арешті й описі, вилученні (списанні коштів з рахунків) та примусовій реалізації. Також слід зауважити, що арешт накладається виконавцем на майно не тільки в розмірі боргу боржника перед кредитором, але й з урахуванням витрат на виконавче провадження, виконавчих зборів, штрафів та винагороди приватного виконавця [12].

Як зазначає І.І. Зеленкова, при зверненні стягнення на об'єкт нерухомого майна перед виконавцем стоїть завдання фактично виявити нерухоме майно, на яке можливе звернення стягнення, та з'ясувати, чи належить таке майно по праву власності боржникові та чи не перебуває воно під арештом [6, с. 41].

Накладення арешту виконавцем здійснюється після документального підтвердження права власності на об'єкт нерухомого майна боржникові. Додатково виконавцем заноситься відомості про такий арешт до відповідного реєстру у регламентованому законодавством порядку. Якщо за боржником не зареєстровано жодного об'єкта нерухомої власності, то виконавець звертається до суду із заявою про можливість звернення стягнення на нерухоме майно, яке може належати боржникові [7].

Так, до такого «потенційного» нерухомого майна можна віднести, наприклад, спадщину, яку має отримати боржник. Однак в такій ситуації на шляху виконавця виникатиме ціла низка перешкод щодо можливості звернення стягнення на таке майно.

При цьому варто зазначити, що у разі відсутності документів, що характеризують об'єкт нерухомості, що своєю чергою позбавляє виконавця можливості підготувати відповідне нерухоме майно для продажу, виробництво таких документів здійснюється у встановленому порядку за рахунок коштів стягувача [10].

Законодавець у ст. 56 Закону України «Про виконавче провадження» визначає, що після виявлення майна, на яке має бути звернене стягнення, його арешт виникає на підставі постанови виконавця про опис та арешт майна боржника. При цьому за необхідності виконавцем може бути обмежено право користування нерухомим майном, наприклад, шляхом опечатування приміщення [12].

О.Б. Верба-Сидор наголошує на тому, що під час здійснення арешту нерухомого майна можуть бути порушені права інших осіб. Так, науковець зазначає, що на практиці трапляються випадки, коли особа, наприклад, орендує частину офісного приміщення й в процесі арешту нерухомого майна власника цього приміщення може бути незаконно позбавлена свого майна. Так, виконавець може зазначити майно орендаря під час опису приміщення, в зв'язку з чим на нього буде поширюватися режим арештованого майна, хоча воно не буде мати жодного відношення до виконавчого провадження. Такий стан речей покличе за собою подання позовів з боку орендаря про визнання права власності на арештоване майно [1, с. 71].

До того ж варто звернути увагу на твердження С.Я. Фурси, яка зазначає про те, що часом в Україні трапляються ситуації, коли під виглядом виконання рішення суду про стягнення відносно невеликої грошової суми відбувається звернення стягнення, приміром, на цілу квартиру боржника, що призводить до її майже «дармового» продажу. В такій ситуації, зазначає науковець, досить складно довести факт зловживання виконавцем його посадовими повноваженнями. Проте очевидність такого зловживання проявляється в тому, що за допомогою такого методу «захоплення» нерухомості системно розвиваються корупційні схеми, безпосереднім учасником яких виступає саме виконавець [16, с. 10].

Твердження С.Я. Фурси, на нашу думку, є цілком обґрунтованими, адже хоч нині ми й можемо прослід-

кувати хід здійснення продажу майна на електронних торгах, однак все ж е-торги не виступають цілковитим гарантом захисту від «чорних схем» та корупції під час здійснення звернення стягнення на нерухоме майно боржника, оскільки перебіг етапів, що їх провадить виконавець до е-торгів, не є прозорим для громадськості.

Також С.Я. Фурса зазначає, що сучасний виконавчий процес розглядає більшість питань лише частково, що не дає змогу виконавцеві діяти в межах чітко встановленої та регламентованої процедури. Вказане породжує проблеми, з якими під час своєї діяльності стикаються виконавці.

С.Я. Фурса наводить приклад однієї із таких проблем. Зокрема, український державний виконавець не має права навіть встановити особу, коли йому відчиняють двері будинку чи квартири, де мають бути вчинені виконавчі дії. Такого права в нього немає відповідно до Закону України та на підставі ст. 63 Конституції України, оскільки боржник або інша особа можуть відмовитися давати показання або пояснення щодо себе, членів сім'ї чи близьких родичів [16, с. 10].

Тому, на думку С.Я. Фурси, процес звернення стягнення на майно боржника вимагає кардинального перегляду правовідносин, а також більшої чіткості в процедурних питаннях, оскільки в діях виконавців не повинно бути аналогії, а сама діяльність повинна підкорятися винятково принципу законності [16, с. 11].

Слід підкреслити, що саме по собі накладення арешту на нерухоме майно боржника ще не є гарантією задоволення вимог кредитора. Ці вимоги задовольняються за рахунок коштів, які, власне, й отримуються від продажу арештованого майна боржника.

Тобто комплексний аналіз зазначених норм дозволяє дійти висновку про наступне: в разі якщо сума, що підлягає стягненню, є більшою за 20 розмірів мінімальної заробітної плати, можливе звернення стягнення на нерухоме майно боржника, враховуючи й житлове приміщення боржника, а також земельну ділянку, на якій розташоване житло [12].

Висновки. Отже, все вищезазначене дозволяє дійти висновку, що питання стосовно звернення стягнення на нерухоме майно боржника, яке може порушити права та законні інтереси дітей, залишаються не вирішеними у правовому полі, оскільки не отримавши згоди органу опіки та піклування, виконавець не знайде фактичної підтримки й зі сторони суду, адже у протилежному випадку відбудеться порушення ряду принципів, які мають відношення до захисту прав дітей. А у разі ж ухвалення позитивного для виконавця рішення суду його оскарження є неминучим.

Література

1. Верба-Сидор О. Б. Арешт майна боржника як засіб забезпечення реального виконання рішення суду: проблемні питання. *Порівняльно-аналітичне право*. 2014. № 8. С. 70-72.
2. Галко О. М. Колізійність застосування законодавства стосовно звернення стягнення на житло. *Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна»*. 2010. № 2. С. 169-172.
3. Гук Б. М. Адміністративно-правове регулювання механізму примусових заходів виконавчого провадження: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Київ, 2010. 22 с.

4. Дудник Д. В. Щодо непорушності права власності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право*. 2014. № 28. С. 118-121.
5. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р.: Декларація, Міжнародний документ, приєднання від 10.12.1948 р. *Офіційний вісник України*. 2008. № 93. Ст. 3103.
6. Зеленкова І.І. Процедура звернення стягнення на майно боржника у виконавчому процесі: дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.03. Івано-Франківськ: Івано-Франківський університет права імені Короля Данила Галицького, 2017. 195 с.
7. Інструкція з організації примусового виконання рішень: Наказ Міністерства України від 02.04.2012 р. № 512/5. *Офіційний вісник України*. 2012. № 27. Ст. 1018.
8. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 54к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
9. Легеза Є.О. Теорія публічних послуг : адміністративно-правова складова : монографія. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2016. 452 с.
10. Науково-практичний коментар Закону України «Про виконавче провадження»: В.Е. Теліпко. К: Центр учбової літератури, 2011. 616 с.
11. Притуляк В.М. Актуальні питання примусового звернення стягнення на житло боржника як вид нерухомого майна у виконавчому провадженні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Право*. 2013. № 22. С. 208-212.
12. Про виконавче провадження: Закон України від 02.06.2016 р. № 1404-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 30. Ст. 542.
13. Про державний бюджет України на 2018 рік: Закон України від 07.12.2017 р. № 2246-VIII. *Офіційний вісник України*. 2017. № 2. Ст. 48.
14. Про затвердження Порядку реалізації арештованого майна: Наказ Міністерства юстиції від 29.09.2016 р. № 2831/5. *Офіційний вісник України*. 2016. № 76. Ст. 179.
15. Протокол до Конвенції про захист прав людини й основоположних свобод від 20.03.1952 р.: Протокол, Міжнародний документ, приєднання від 17.07.1997. URL : http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/994_535.
16. Фурса С.Я. Деякі концептуальні підходи до вирішення проблем стягнення на майно боржника у виконавчому процесі України. *Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Юридичні науки*. 2013. № 4 (98). С. 8-12.
17. Харченко О.С. Підстави припинення права власності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03. Київ: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва НАПрН України, 2007. 20 с.
18. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40. Ст. 356.
19. Щербак С.В. Зміст виконавчого процесу. *Правовий вісник УАБС*. 2011. № 2(5) С. 15-19.

Круговий О. О.,
здобувач кафедри адміністративного
та митного права
Університету митної справи та фінансів